

عدم تعهد ۲:

سیاست خارجی و راهبردی برای هند در قرن بیست و یکم

مترجم : خرم لاجوردی

انتشارات کنگشت

عنوان و نام پدیدآور :	عدم تبعه ۲۰۲ : سیاست خارجی و راهبردی برای هند در قرن بیست و یکم / سوتیل خیلنانی، [و دیگران]؛ مترجم خرم لاجوردی؛ [برای] مرکز مطالعات آسیا و اقیانوسیه [وزارت امور خارجه] .
مشخصات نشر :	تورن : کلکشت، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری :	۱۳۲ ص.
شابک :	۹۷۸-۹۶۴-۵۹۴۸-۶۴-۹
وضعیت فهرست نویسی :	فیب
یادداشت :	عنوان اصلی : Nonalignment ۲۰۰۰ : a foreign & strategic policy for India in the ۲۱st century
یادداشت :	سوتیل کیرا:انی : راجیو کومار ، پراتاپ بهانیو مهتا ، پراکش منون ، ناندا نینگکاتین
فئاسه افروده :	ایرن : وزارت امور خارجه ، دفتر مطالعات سیاس و بین المللی . مرکز مطالعات آسیا و اقیانوسیه
رده بندی کنگره :	DS۴۴۹/ع۴ ۱۳۹۲
رده بندی دیوبند :	۳۲۷/۵۴-۵۲
شماره کتابخانه ملی :	۳۳۹۵۹۳۱

انتشارات کلکشت

سیاست خارجی و راهبردی برای هند در قرن بیست و یکم

نویسندگان : راجیو کومار ، سوتیل خیلنانی

مترجم : خرم لاجوردی

نظارت و ارزیابی : محمدرضا گل محمدیان

ویراستار : ربابه متقی نژاد

صفحه آرای : علی محمد مرادیان

نوبت چاپ : اول

شمارگان : ۲۶۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۴۸-۶۴-۹

۱۳۹۳

با تشکر از زحمات و پیگیری های آقای سعید صارمی بابت چاپ کتاب

کلیه حقوق برای موسسه مطالعات آسیا و اقیانوسیه محفوظ است.

نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است

صفحه	عنوان
۵	سخن مترجم
۷	پیشگفتار
۱۰	مقدمه
۱۲	فصل یک: صحنه آسبایی
۴۳	فصل دو: هند و نظم بین الملل
۶۷	فصل سه: قدرت سخت
۷۷	فصل چهار: امنیت داخلی
۹۳	فصل پنج: مسائل امنیتی غیر متعارف
۱۰۵	فصل شش: بنیادهای دانش و اطلاعات
۱۱۹	فصل هفت: کشور و دموکراسی

سخن مترجم

هند به واسطه نداشتن یک راهبرد بزرگ (استراتژی امنیت ملی) پس از پایان جنگ سرد، با انتقاداتی در داخل و بعضاً خارج مواجه بوده است. تلاش اخیر این گروه مستقل تحلیلگران و استراتژیست‌های هند، با هدف شناسایی اصول بنیادین راهنمای سیاست خارجی و راهبردی متناسب با شرایط در حال تغییر جهانی به نوعی شاید بتوان گامی در راستای تدوین این راهبرد بزرگ و یا دست کم ایجاد اجماع در مسیر تدوین راهبرد امنیت ملی این کشور در قرن ۲۱ تلقی نمود. چنانکه از چیدمان مطالب، کلیدواژه‌ها و روح حاکم بر نوشتار پیداست؛ نگاه به وضع موجود، چالش‌ها و فرصت‌ها و پیشنهاد راهکارهای پیش روی توأم با نوعی رویکرد واقع‌بینانه-هر چند نقلیهایی محدود بر عدم انطباق کامل در برخی حوزه‌ها نظیر مسائل خاورمیانه، یا در روابط با آمریکا مطرح است؛ لیکن صراحت در بیان چالش‌های داخلی مورد تحسین واقع گردیده است- حاکی از تلاش برای ایجاد گونه‌ای ادبیات مشترک و واحد برای دست‌یابی به هدف سیاست بین‌الملل هند، یعنی تحقق استقلال راهبردی دارد. نوعی خودمختاری منطبق بر اصول و اهداف عدم تعهد به نحوی که هند در پیگیری منافع و اتخاذ رویکردها متأثر از اهداف و ایدئولوژی‌های دیگران نبوده و در عین حال بتواند بیش‌ترین میزان استقلال را در تعقیب اهداف توسعه‌ای‌اش حفظ نماید.

ترکیب تیم مطالعاتی تهیه‌کننده این سند با سوابق علمی و اجرایی مؤثر و نهادهای پشتیبانی‌کننده نیز حائز اهمیت قابل توجهی است. تیم مطالعاتی یادشده متشکل است از فرمانده دانشکده دفاع ملی، سپهبد بازنشسته دکتر پراکاش منون (وی درجه دکتری را با موضوع بازدارندگی هسته‌ای و جنگ محدود در مورد هند- پاکستان اخذ نموده است)؛ دکتر سونیل خیلانی، صاحب‌نظر در مسائل

منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه مطالعات سیاسی و بین‌المللی؛ دکتر راجیو کومار، اقتصاددان برجسته و رئیس شورای تحقیقاتی روابط بین‌الملل اقتصادی؛ دکتر پراتاب بانو مهتا، متفکر و استاد برجسته در حوزه مطالعات اجتماعی، فلسفه، حقوق و سیاست؛ ناندان نیلکانی، رئیس کمیته فن‌آوری دولت و متخصص در حوزه فن‌آوری؛ دکتر سرینات راقاوان، متخصص در حوزه جنگ و مطالعات دفاعی؛ شیان ساران، یک کهنه‌کار سیاسی و سفیر هند در چند کشور منطقه و مشاور نخست‌وزیر در مسائل هسته‌ای؛ صدارات وارادراجان، متفکر و مفسر سیاست خارجی هند و استاد دانشگاه؛ و همین‌طور مشاور امنیت ملی کنونی نخست‌وزیر هند «شیو شانکار متون» (و دو تن از معاونین وی) از دیپلمات‌های ارشد و مجرب در حوزه‌های چالشی چین و پاکستان که سابقه ریاست نمایندگی در کشورهای چین، پاکستان، سریلانکا، وین و فلسطین اشغالی را در کارنامه خود دارد.

هرچند در بخشی از سند بر عدم انتساب دیدگاه‌های این افراد به نهادهای حامی یا دولت تصریح شده است؛ لیکن به زعم برخی صاحب‌نظران و کارشناسان مطلع، در صد قابل توجهی از سیاست‌های کنونی دولت، در انطباق با محتوای سند بوده و جهت‌گیری‌های کلی این امر را مورد تاکید قرار می‌دهد.

در ترجمه اثر کوشیده‌ایم رعایت امانت در انتقال مفاهیم مورد توجه باشد. با این حال از نقطه نظرات مثبت و اصلاحی در این راستا استقبال به عمل می‌آید. امید است این اثر بتواند مورد استفاده کارشناسان، مدیران و علاقمندان مسائل حوزه هند قرار گیرد. از کلیه کسانی که اینجانب را در ترجمه، تایپ، ویرایش، چاپ و انتشار نوشتار مورد حمایت معنوی قرار دادند تقدیر می‌شود.

خرم لاجوردی

کلمبو - دسامبر ۲۰۱۲

پیشگفتار:

عدم تعهد ۲۰۰۰، کوششی است برای شناسایی اصول اساسی که باید راهنمای سیاست خارجی و راهبردی هند طی دهه آینده باشد. دیدگاه‌هایی که مطرح می‌کند ریشه در عقیده راسخی دارد که موفقیت توسعه داخلی خود هند به طور قطع به آن بستگی دارد که ما چگونه فرصت‌های جهانی خود را به منظور پیشینه سازی گزینه‌های خود مدیریت می‌کنیم. بدین طریق گزینه‌های داخلی خود را در جهت منافع همه‌ی هندی‌ها توسعه بخشیده‌ایم. سند راهبردی کنونی منظوری سه بعدی دارد:

الف) چیدمان فرصت‌هایی که هند در حوزه بین‌الملل برخوردار است،
ب) شناسایی چالش‌ها و تهدیدهایی که احتمالاً با آن مواجه است،
ج) تعریف دورنما و رویکردی که هند باید در عین کار برای افزایش استقلال راهبردی خود در شرایط جهانی آتی، که احتمالاً شکننده و نامطمئن باقی می‌ماند، اتخاذ کند.

ضرورت چنین سندی متأثر از نوعی احساس فوریت در میان کلیه مؤلفان اثر می‌باشد که روزنه محدودی از فرصت‌ها وجود دارد که شانس خویش را می‌توان در آن دریافت.

به علاوه، تصمیماتی که در سال‌های آتی انجام می‌گیرد، تأثیرات بلندمدتی بر توسعه‌ی آینده هند خواهد داشت و ما را در مسیرهایی قرار می‌دهد که شعاع انتخاب‌های متعاقب آینده را تعیین می‌کند. بنابراین، الزامی است که نقشه‌ی واضحی از محیطی که باید در سال‌های آتی پیمود و همچنین مفهوم مشخصی از اهداف ملی، ارزش‌ها و منافع مورد نیاز که باید با انسجام و قدرت دنبال نمود به همراه داشت.

بدیهی است که این سند در نظر ندارد سیاست‌های خاصی را ترسیم کند. چنین سیاست‌هایی حق قانونی دولت است و تعریفشان باید در حوزه‌ی مباحث عمومی و با ژرف‌نگری صورت پذیرد. آنچه این سند بر آن پافشاری دارد نیاز اساسی به یک اجماع راهبردی و رویکردی واحد در قبال چالش‌های بین‌المللی هند است. ما معتقدیم که اصول و دیدگاه‌هایی که در اینجا به عنوان منافع ملی هند مطرح می‌شود، باید حمایت فراگیر احزاب و همین‌طور حمایت همه‌جانبه دولت، شرکت‌ها و مؤسسات، جامعه مدنی و رسانه‌ها را داشته باشد. درحالی که ممکن است اختلاف نظرهایی مهم پیرامون موضوعات سیاسی خاص وجود داشته باشد، چنانچه هند بتواند اهداف توسعه ملی خود را در شرایط دشوار جهانی با موفقیت دنبال کند وجود یک اجماع راهبردی ضرورت دارد.

عدم تعهد ۲، محصول بررسی و تفکر جمعی، بحث و گزارش‌نویسی یک گروه متنوع و مستقلی از تحلیل‌گران و سیاست‌گذاران است که عبارتند از: سوتیل خیلناتی، راجیو کومار، پراتاپ بانو مهتا، سپهد (بازنشسته) پراکاش منون، ناندان نیلکانی، سرینات راقاوان، شیام ساران و صدرات وراداراجان. این گروه در نوامبر ۲۰۱۰ تشکیل شده و در فواصل منظمی برای مدت یک سال تا ژانویه ۲۰۱۲ جلساتی داشتند. همچنین در برخی نشست‌ها مشاور امنیت ملی، «شیوشانکار منون» و معاون مشاور امنیت ملی «آلوک پراساد ولاتا ردی» حضور داشتند. این نشست‌ها به صورتی تغییرناپذیر، زنده و مملو از جدل و انتقادهای سازنده بود. از این روی نباید تصور شود که همه اعضا گروه با همه‌ی موارد متن‌نهایی موافقت. بجای پیشنهاد اجماعی ملایم، سندی را ترجیح داده که امیدواریم بحث‌ها و بررسی‌های بیشتری را برانگیزاند. به هر حال، مسئله این است که همه اعضای گروه به طور کامل اصول اساسی و دورنماهای مجسم در عدم تعهد ۲ را تأیید می‌کنند. در واقع، ما می‌خواهیم توجه شهروندان و رهبران سیاسی، سیاست‌گذاران و شکل‌دهندگان به افکار را به این اصول جلب نماییم تا به یک اجماع کلی بنیادی در مورد اولویت‌ها و فرصت‌های راهبردی هند برسیم.

سرانجام، یک کلمه در مورد عنوان استقلال راهبردی. این واژه به عنوان ارزشی مشخص و هدف پیوسته سیاست بین‌الملل هند از زمان آغاز جمهوری بوده است. معتقدیم آن ارزش که اساساً در مجموعه اصطلاحات^۱ عدم تعهد تبیین شده، همچنان در کانون درگیری‌های جهانی هند، حتی امروز، در جهانی که از نیمه قرن بیستم به طور چشمگیری تغییر کرده است، باقی است. چالش این است که آن ارزش و هدف را برای قرن بیست و یکم نوسازی نمود. بدین طریق پیگیری مستمر و فزاینده منافع هند در یک جهان سرشار از عدم قطعیت و فرصت‌های بزرگ را ممکن می‌سازد.

